

Politični ogled.

Slovenski kmet na Kranjskem. Na Kranjskem kmečki stan na gospodarskem polju veselo napreduje. Poleg Zadruga in Gospodarske zveze ima veliko zaslug za ta napredek tudi kranjska e. kr. kmetijska družba. V zadnjih dvajsetih letih se je iz drevesnic te družbe in njenih podružnic oddalo nad pol milijona požehotajenega sadnega drevja. Travniki se na Kranjskem pridno goje in dobi Kranjska dežela na leto na 200 vagonov umetnih gnojil, t. j. več kakor Štajerska in Koroška skupaj. Vsled tega je večja množina na Kranjskem pridelanega sena najmanj milijon kron na leto več vredna. Goved se je glede kakovosti in vrednosti v zadnjih dvajsetih letih najmanj za 25% zboljšala, torej je prirastek znašal najmanj 10 milijonov kron. Procvituje mlekarstvo na Kranjskem, ki nadkriljuje že večino drugih avstrijskih dežel, daje sedaj deželi na leto poldrugi milijon popolnoma novih dohodkov. Kranjska kmetijska družba je v slovenskih rokah. Štajerska kmetijska družba pa je v nemških rokah in kaj stori ona za naše kmete? In vendar nam „Štajere“ pridiga, da le od Nemcev izhaja ves blagoslov.

Agitacija za razkristjanjenje zakonske zveze. Na Dunaju se je osnoval odbor, ki deluje za to, da bi se razkristjanila zakonska zveza v Avstriji. Ta odbor je sestavljen iz nemških liberalcev, vsenemcev in v velikem številu so zastopani v tem odboru socialni demokratje in judje, kojim se gre pri tej priliki le za lastno korist. Po večini so zastopani v tem odboru ljudje, ki sploh niso kristjani, ali pa so že izstopili iz katoliške cerkve ter imajo glede čistosti zakonskega življenja precej madežev na sebi. V tem odboru pa manjka popolnoma Slovanov. V njem ni niti enega Poljaka, Čeha ali Jugoslavana in seveda tudi nobenega nemškega katoličana. Vendar mora tudi slovensko ljudstvo stati na straži ter z odločnostjo braniti svetost in razdružnost zakonske zveze!

Bosna in Hercegovina dobila nov hrvatski list, ki bo izhajal vsak dan in nosil ime: Hrvatski dnevnik. Ustanovitelj lista je serajevski nadškof dr. Stadler.

Grof Khuen Hedervary znorel. Zagrebški listi poročajo, da je znorel ogrski grof Khuen Hedervary, prejšnji ban hrvatski, ki je za časa svojega banovanja tako grdo postopal s Hrvati. Drugi listi zopet temu oporekajo ter trdijo, da je samo zelo razburljiv.

Italijanski izdajice in naša vlada. Na Primorskem so o priliki shodov za splošno in enako volilno pravico kričali Italijani in

italijanaši (slični našim nemčurjem): Proč z Avstrijo! Živijo Lucheni (morilec naše cesarice)! Tamošaji politični uradniki so to mirno gledali in se niso ganili, ko je ta sodrga psovala našo državo in vladarsko hišo. Uboga Avstrija, ki ima take uradnike!

Češki in nemški kmetje. Češki kmečki list za Moravsko „Selské hlasy“ bo z novim letom izhajal dvakrat na teden. Moravski kmetje pač vedo, da s stanovskim časnikarstvom raste tudi moč kmečkega stanu. — Češki kmetje na Češkem so na posebnem zapnem shodu sklenili prihodnje leto izdajati dnevnik kmečke smeri. List bo začel izhajati s 1. marcem. — Nemški kmetje na Češkem so imeli dosedaj list „Nemški Gospodar“, ki je izhajal dvakrat na mesec in imel že 10.000 naročnikov. Z novim letom bo ta list izšel vsak teden dvakrat. Kmečka stvar napreduje!

Nizjeavstrijski kmeti in volilna presojava. Deželna zveza nizjeavstrijskih kmetov je imela dne 15. decembra sejo, v kateri se je izrekla za večletno bivanje v volilnem kraju in volilno dolžnost. Dotična rezolucija se glasi: Mi kmetje spoznamo nevarnost, ki nam preti vsled neomejene splošne in neposredne volilne pravice. Pripravljeni smo, se za določanje večletnega bivanja in za volilno dolžnost potegniti z vso odločnostjo in silo. Mi kmetje smatramo tak sprehod čez Ringstrasse kot malenkost. (Tam so demonstrirali za splošno in enako volilno pravico socijaldemokrati pri otvoritvi državnega zbora.) Mi nočemo za naš socijalni obstanek in naš star stan nič manj storiti kakor socijaldemokrati in hočemo pokazati, da naša stanovska samozavest ne ostaja za samozavestjo delavcev. Za to ceno, za obranitev kmečkega stanu smo pripravljene vse žrtvovati. Kmetje cele Nizjeavstrijske bodo, če treba, prikorakali v mesto Dunaj, da demonstrirajo za večletno bivanje in volilno dolžnost. Mi kmetje se ne bojimo štrajka železničarjev, gremo lahko tudi peš. Tudi generalni štrajk nas ne ustraši, ampak nas pusti popolnoma mirnodušne, kajti ne more nam pri naših skromnih potrebah nič škodovati. Delavci naj le pazijo, da jim mi ne odgovorimo s štrajkom, da nehamo prodajati živila. Tedaj bomo videli, kdo dalje zdrži, kdo bo prej izstradan. Generalni (splošni) štrajk se mora razbiti na odločnosti drugih stanov. Nepostavnost demonstracije pred državno zbornico nas nič ne briga. Takšne nepostavnosti se dogajajo pri nas v Avstriji pogosto v sporazumljenju z vlado. In če vlada dovoli delavcem, da s takimi sredstvi dajo duška svoji objestnosti, ne more zabraniti kmetu, da se posluži istih sredstev za obrambo. Mi kmetje smo priprav-

ljeni, če bo treba, nastopiti tudi s takimi obrambnimi sredstvi, da si pridobimo pri volilni presnovi večletno bivanje in volilno dolžnost. Mislimo, da nam bodo stali na strani meščanski in obrtniški stan. Upamo pa, da bodo ministri in poslanci po svoji pameti in presodkih skrbeli, da se zagotovi obstanek kmečkega stanu in da jih ne bo treba prisiliti s takimi sredstvi kakor so demonstracije. Kajti samo s tem, da se določi petletno bivanje in volilna dolžnost pri novi splošni in neposredni volilni pravici, se ohrani kmečkemu stanu politična in gospodarska neodvisnost.

Na Ruskem. Položaj na Ruskem je čimdalje bolj žalosten. Vsevpred prihajajo poročila o vojaških uporih, o stavkah, nasilstvih, ropih, o plenjenju in zarotah, tako da si človek ne more napraviti prave slike o razrahljani Rusiji. Država ruska nima zaslonbe v vojaštvu, znameje, da še miru ni pričakovati. Generalni štab v Peterburgu je odslovil 440 nezanesljivih častnikov. — Da na Ruskem skoraj nikdo ni varen življenja, pričajo številni begunci, ki hite čez mejo. V Carigrad je došlo 4000 ubežnikov, v Berlin pa celo do 200.000. — Položaj na Livskem in Kurskem je grozen. Oborožene čete kmetov plenijo od kraja do kraja ter požigajo gradove. — Za varstvo nemških podanikov je zahteval nemški konzul v Rigi bojne ladje. Tri angleške ladje so priplule v Baltičsko morje, da branijo angleške podanike v Rigi; na poti sta tudi dve francoski bojni ladji. — Car je podpisal dekret, da se nakaže 30 milijonov iz državne blagajne za izboljšanje vojaške hrane in obleke. — Velik upor zoper vojaštvo so vprizorili v Batumu mohamedanci. Vojaki so streljali, ceste so polne mrličev, Batum je pa v ognju. V Peterburgu so zaprli 200 voditeljev uporne gibanja. — Admirala Roždestvenskij in Viren sta prišla 19. dec. v Peterburg.

Nemiri na Kitajskem. Vsled nekega nesporazumljenja med kitajskimi in inozemskimi oblastmi v Šanghaju so nastali hudi nemiri. Kitajci so se vzdignili proti tujcem, ki morajo biti vedno oboroženi, da se čuvajo napadov. Tudi v okolici mesta vre in se je bati, da se ta upor razširi kakor leta 1895 pri boksarskem vstanku. Nemške, angleške in ameriške ladje so izkrcale svoje vojake, da ščitijo svoje sodržavljane. Dosedaj je še v mestu mirno, vendar hudo vre posebno med nižjim ljudstvom, ki je pripravljeno vsak trenutek začeti s plenjenjem.

Dopisi.

Maribor. (Nemška besnost o šolstvu.) Prvi slučaj. Kakor danes na Štajerskem že gotovo vsakdo ve, je bila zadnji jesen na ljudski šoli Leitersberg-Krčevina pri Mariboru za učiteljico nastavljen gospodična Antonija Štupca. Imenovana gospodična je naredila učiteljske izpite z odliko, je še celo izprašana za meščanske šole ter služe vsled svojega vzornega vedenja in krasnih uspehov v šoli. Tudi najbolj zagrizeni Nemci ne morejo na njej najti družega madeža, nego, da je značajna Slovenka; toda gospodična se nikakor ni udeleževala politike, vendar je besnim Nemcem že to mnogo preveč, če jim Slovenec ne mara skočiti v nenasitno žrelo ter ostane značaj. Vsled zaslug je gđ. Štupca za omenjeno mesto pri okrajnem šolskem svetu morala priti v terno, na kojega podlagi je od deželnega šolskega sveta bila imenovana. To pa je velike nemške gospode v krajnem šolskem svetu, izmed katerih se vsi dobro nemški ne znaajo, tako razburilo, da so zahtevali odstranitev gđ. Štupce ter iz šolskega sveta izstopili.

Drugi slučaj. Ker postavnim potom ni mogoče gospodične Štupca odstraniti, se je z raznih strani z vso silo pritiskalo na njo, da bi se radovoljno odpovedala službi na imenovani šoli ter dala kam drugam prestaviti. Končno se je ubogi učiteljici grozilo, da jo bo z drugimi sredstvi prisililo, da bo Leitersberg-Krčevino rada zapustila. Ni se čuditi, da je

Toda glej z močmi usode
ni zaveze, ni pogoje,
in nesreča urno spé...

(Schiller-Kosecki.)

Kakor prej kot deklica, tako je bila tudi sedaj kot žena in soproga vzorna. Največje veselje ji je bilo domače ognjišče; skrb za red in domačo udobnost ji je prešla v kri in življenje. Kot krščanska bogoljubna žena ni iskala po vzgledu naših modernih žen zabave le med šumnim svetom, našla jo je pod domačim krovom.

V malo dnevih bi bila dočakala prvič srečo materinsko, a tu je ravno tragika njenega življenja. V najlepših upih in načrtih, v nepoznanem veselju se je zibala; solnce družinske sreče je vzbajalo na obzorju njenega življenja, a predno jo je prvi žarek pozdravil, nagnila se je čez njo smrtna senca naglo, brezpogojno, kruto — — Na večer zdrava, v družbi svojega moža vesela, a po noči vsled eklampsije v dveh urah — mrlič, brez slovesa od svojega moža, brez slovesa od tega sveta, toda okrepcana še s sv. poslednjem oljem. Prav ima Slomšek, ko pravi:

Človek, glej dognanje svoje:
danes srečen si, vesel,
jutri ti že zvon zapoje,
truplo tvoje bo pepel,

ker „dneva ne pove nobena prat'ka.“

Dne 24. novembra so zapeli kozjanski zvonovi žalostinko oni „roži v puštinji“, oni cvetki, ki

cvetela je, a kmalu je zvenela,
zvenela je, da večno bi cvetela.

Zaplakal je mož, nesrečen, potr, zaplakal kakor dete... Zaplakali so stariši, sorodniki, znanci in prijatelji,

saj pač glasovi teh zvonov
vsem segajo v srce;
velé, da treba je odnesti
sedaj pokojnico po cesti,
odnesti treba v dom je nov,
tje, kjer mrliči spé. (Prelesnik.)

Iz tvojega groba, Marica, pa nam odmeva opomin, da

nas smrti ne obvaruje koža gladka,
od nje nas ne odkup'jo kupi slata.

(Prešeren.)

Odmeva nam iz njega vzor krepostne mladenke in čednostne žene, zato ti ohranimo trajen spomin v svojem srcu, dokler se ne vidimo nad zvezdami, kjer, kakor upamo,

lepše solnce Tebi sije,
lepša zarja rumeni.

—lj—

gospodična vsled tega zbolela; bolezen njena je žalibog zelo resna. Da bi mogla poučevati, o tem seveda ni misliti. Treba je bilo supleture. Okrajni šolski svet je zato nastavljal neko izprašano učiteljico iz Spodnjega Štajerja. Znanja slovensčine je na imenovani šoli neobhodno treba, gospodična supletinja ima potrebno usposobljenost, tudi je bila ravno na razpolago, in zato jo je torej okrajni šolski svet mariborski nastavljal na imenovano šolo. Toda čujte! Ker je ta gospodična tudi Slovenka, je mariborski nemški list zopet zaropotal in od okrajnega šolskega sveta brezpogojno zahteval, da novo učiteljico takoj odstavi ter odpošlje. In okrajni šolski svet je to storil. Učiteljica je vsled tega v zraku, otroci dotičnega razreda pa brez pouka.

Tretji slučaj. Na ljudski šoli pri Sv. Lovrencu nad Mariborom je učitelj g. Šel deloval mnogo let v popolno zadovoljnost šolske oblasti in tamošnjega prebivalstva. G. Šel nima druge pege, nego, da je značajan Slovenec. Ne le pri Slovencih, ampak tudi pri pametnih in poštenih Nemcih v Sv. Lovrencu je bil zelo priljubljen. Vsled tega bi, ker je bil provizoren, ko se je v šolskem letu 1904/1905 mesto bilo razpisalo definitivno, in ker je potrebno spridevalo imel, in sicer še dobro, ondi poskusil postati definitivno. Vse je torej bilo v redu in vrhu tega je še želeli, da so učitelji na mestih kolikor možno stalni, zlasti pa dobri, toda gospod dr. Mravlagg, ud okrajnega šolskega sveta, so rekli, in sicer g. Šelu v obraz, da so odstranitev njegovo od Sv. Lovrenca pri okrajnem šolskem svetu odločno zahtevali, češ, s slovenskimi ščuvarji proč! In gospod Šel zaželenega mesta, na kojem je že več let deloval, ni dobil, pač pa je na njegovo mesto prišla neka učiteljica iz Sv. Jurja pod Taborom, ki se je prvi dan dala vpisati v lovensko podružnico Südmarke.

Iz navedenih slučajev vidimo, da krajni šolski svet Leitersberg-Krčevina in okrajni šolski svet mariborski ne vesta, kako bi bila dovolj nemška, da se vsled tega celo ta dva, ki sta si sicer dobra brata, lasata v strasti, naš narod mučiti in da vlada ob taki strasti pri njiju popolna brezzakonitost.

Sv. Križ pri Ljutomeru. (Lepa božičnica.) — Tamošnji vrli farani pokazali so tudi letos v dejanju, da jim je mar za učečo se mladino srednjih šol in podarili „Dijaški kuhinji v Mariboru“ 30 vreč krompirja in 27 K 20 v v denarju.

Darovali so krompir iz Križevca: č. g. župnik Josip Weixl (2 vreči), Alojzij Štiblar, Marija Strakl, Josip Onišak, Ivan Horvat (vsak po 1 vr.), Franc Bratina, Franc Magdič in Matija Brumen.

Iz Iljaševca: Ivan Kralj, Jakob Farkaš, Josip Petovar (vsak po 1 vr.), Matija Slekovec, Jernej Slana, Josip Farkaš, Matija Šantl, Franc Babič, Jakob Slavič, Josip Saboti in Mihael Korošak.

Iz Starenovevasi: Josip Rožman (1 vr.), Matija Filipič, Alojzij Mlinarič, Alojzij Osterc, Josip Novak, Jakob Stubec, Anton Kranjc, Franc Rožman, Mihael Filipič, Andrej Filipič, Jakob Vogrinec, Anton Kegl in Matija Prelog.

Iz Bučevca: Franc Žitek, Anton Lubi, Franc Osterc, Matija Slavič, Josipina Vidnar, Franc Topolnik, Mihael Kolmanič, Matija Šafarič in Peter Štrakl.

Iz Bunčan: Alojzij Osterc, Anton Osterc, Alojzij Rantaša, Matija Fürst, Franc Stubec, Josip Stumpf, Josip Horvat, Karol Lipša, Matija Stumpf, Matija Spindler, Frano Lubi in Alojzij Farkaš.

Iz Borec: Anton Juger, Karol Poljanec, Jakob Domanjko, Alojzij Jureš, Franc Križan, Franc Heric, Franc Križanič, Matija Toplak, Matija Misja in Ivan Magdič.

Iz Ključarovec: Ivan Vrbnjak, Alojzij Kosi, Franc Novak, Marko Slavič, Alojzij Skubala, Terezija Skubala, Anton Sagaj, Alojzij Slana, Alojzij Prelog in Vid Magdič.

Iz Banovec: Alojzij Jurinec, Alojzij Gajander, Josip Prelog, Martin Čagran, Andrej

Heric, Franc Novak, Josipina Topolnik, Andrej Skuhala, Mihael Cimerman, Matija Budja, Anton Kosi in Franc Stauetič.

Iz Grlave: Ivan Štampar, Josip Skuhala, Franc Sterniša, Martin Makovec in Mihael Korošak.

Iz Lukavec: Jos. Vaupotič, Al. Vaupotič, Mat. Šalamun, Anton Novak, Ivan Novak, Al. Šalamun, Franc Vaupotič, Jakob Šalamun, Andrej Pučko, Ivan Jelen, Marko Šalamun, Josip Kranjc, Franc Makovec, Alojzij Janežič in Matija Vaupotič.

V denarju so darovali iz Križevca: č. g. župnik Josip Weixl 4 K, Ivana Horvatič 2 K, č. g. kaplan Anton Postružnik 1 K, dr. Josip Lebar 1 K, Osv. Höningman 1 K, Anton Herzog 1 K, Alojzija Gotlih 1 K, Elizabeta Vagaja 1 K, Anton Vrabl 1 K, Ivan Znidarič 1 K, Franc Jureš 1 K, Avgust Lah 40 v, Ign. Hauptman 40 v, Franc Ivančič 40 v, Alojzij Sterniša 20 v in Jakob Majcen 20 v. — Potem Ivan Kralj iz Iljaševca 2 K, Anton Seajur iz Logarovec 2 K, Matija Budja iz Banovec 1 K, Alojzij Jureš iz Borec 1 K, Al. Fekonja iz Veržeja 1 K, Anton Razlag iz Logarovec 1 K, Franc Vaupotič iz Lukavec 1 K, Matija Korošak iz Borec 1 K, Franc Lešnik iz Starevasi 40 v in Jakob Stanjko iz Lukavec 20 v.

Da je mariborska „dijaška kuhinja“ dobila obilno božično darilo, imela sta veliko truda požrtvovalna nabiralca Franc Bratina iz Križevca in Josip Rožman iz Starevasi. Čast takima možema! Naj bi tako storili tudi po drugih farah, ker to je v vsakem oziru izgledno in posnemanja vredno delo.

Najprisrčnejša zahvala vsem skupaj!

Staritrg. (Zahvala.) Na okoliški šoli slovenjgraški se je o božiču obdarovalo 160 ubogih otrok. Nekateri so dobili obujalo, dragi pa razno potrebno obleko, da bodo po zimi lažje hodili v šolo. Vse te reči so se priskrbele s pomočjo radodarnih prijateljev šole in mladine. Ti so namreč pripomogli, da se je v ta namen prej prirejena tombola tako vrlo obnesla. Vsem tem čast. darovalcem v mestu in okolici najsrčnejša zahvala! Posebno pa mi je omeniti v tem oziru visokorodne gospe pl. I. Arailza, veleposestnice v Feldenhofnu, visokoč. gosp. Antona Šlander, dekana v Starem trgu, gg. trgovcev Reitter in Klinger ter slavne „Kmetijske zadruge“ v Slovenjgradu. Prvo imenovana darovala sta znaatne svote v denarjih, a zadnji trije mnogo raznovrstnega blaga.

Gosp. Jos. Rotovnik, župan v Legnu pa je pripomogel, da se je v višjem razredu obdarovala vsa deca s knjižico: „Slava Prešernu“.

Vsem tem se krajni šolski svet še posebej najtopleje zahvaljuje. Bog jim povrni! Da bi tudi v prihodnje ne zabili naše šolske mladine!

Ivan Schöndorfer, načelnik kraj. šol. sveta za okolico Slovenjgradec.

Sv. Ivan na Humu. (Zahvala.) Visokorodni gospod c. kr. dvorni svetovalec dr. Miroslav Ploj, državni in deželni poslanec itd., daroval je kot naš častni občan 10 svetlih kron v razdelitev za božičnico med uboge pridne šolarje humske občine. Dobili so v I. razredu: Škrinjar Ludovik, Balazič Nežica, Štebih Marija in Šterman Marija; v II. razredu: Pavličič Martin, Damiš Marija, Kirič Otilija; v III. razredu: Šef Ludovik, Šulek Marija in Žibrat Julijana — vsak po 1 krono. Preblagemu darovatelju, kateri je našo šolo osrečil z darovi lani ob prizidanju in za šolski vrt (izkaz istih daril pride po urejenem vrtu) izrekata udano podpissana v imenu obdarovancev najtoplejšo zahvalo.

Sv. Ivan na Humu, dne 25. dec. 1806. Mart. Ivanuša, šol. nač., Ant. Porekar, šol. vodja.

Dobrna pri Celju. (Občinske volitve.) Ker je bilo zanimanje za občinske volitve na Dobrni tako vsestransko, hočemo podati nekaj zanimivih podatkov iz volilnega boja. Enoglasno mnenje med vsemi volilci je bilo, da takih volitev še ni bilo na Dobrni. Ne samo zaradi tega, da je slovenskih volilcev prišlo tako ogromno število, ampak tudi za to, ker Dobručani Nemcev in nemčurjev še nismo

videli tako divjih, tako razkačenih. Kar skakali so same jeze, ko so videli, da je slovenskih volilcev toliko; ko so lahko na prste prešteli, da nemčurjem ne pomaga nič, in če se na glavo postavijo od prvega do zadnjega. Ob pol 8. zjutraj so začeli rogoviliti misleč, da bodo z vpitjem in preklinjanjem prestrašili slovenske volilce. Prvi od Nemcev je bil na volišču Peter Okroschnig. On si je sploh stekel največ zaslug. Trudil se je po hribih in dolinah, a ko je zadnje cigaro ponudil slovenskemu kmetu Šventu in jo je ta zaničljivo odbil, sprevidel je tudi Peter, da na Dobrni nihče ne verjame nemškemu čevljarjem. Z vpitjem se je tudi odlikoval nevolilec Voršjek. Jezilo ga je menda, da je zastoj vlekel „noslje“ poldrugo uro visoko v hribe po nekoga volilca, pa je prišel nazaj — prazen. Ni manjkalo veliko, da ni bil s svojimi tovariši vred tepen na Parožu. Imena, ki jih je slišal, je mirno vtaknil v žep. Kolarek-sin pa še sedaj ne more prav spati same jeze nad „nosljami“. Sploh so nevolilci igrali veliko ulogo. Nemci in nemčurji so jih pobrali, kjer so jih dobili, jih napajali s šnopsom, vinom in pivom, nasitili s svinsko pečenko in gulažem. Res škoda za prase, ki je moralo pustiti svoje mlado, nedolžno življenje ter storiti smrt, samo da so bili siti lačni nemčurški želodci na — kvaterno sredo!

„Nova vera“ je res dobro začela! Nasprotniki so namreč izdali kot volilni oklic nesramno psovanje čez slovensko duhovščino, in da ne pridejo s sodnijo v dotiko, založil ga je Drewenscheg, ki je imel nekaj tudi „srčne želje“ postati duhovnik, pa boja ni „tanbal“. V tem svojem „oklicu“ nemčurški generali prosijo vse šnopsarje in prešestnike, naj za božjo voljo vendar spravijo dobrnske duhovnike „k pravi veri“ nazaj. Odkrito povemo dobrnski gajili nemškutariji, ko bi bili tisti papir ohranili za kaj druga, bi bili morebiti dobili še par volilcev zase. Le verjamite, da je „stara vera“ pomagala slovenskim volilcem, da so zmagali tako sijajno. Grenke so morali poslušati nemčurji od zavednih krščanskih mož, in svojo jezo in sramoto so nemčurji dušili z mesom in pijačo. Tešče in trezni so pa vstrajali slovenski volilci — mnogi cel dan — na volišču, saj so vedeli, da se gre za to, da se odbije nesramni napad Nemcev, nemčurjev, šnopsarjev in brezvercev na slovensko krščansko občino.

Nasprotnim volilcem bi morala pomagati tudi neresnica in obrekovanje. Pa ni izdalo nič. Glasno so slovenski občinski odborniki klicali bivšega „občinskega kasirja“ Blažiča in Šemerla na odgovor, naj vpričo več kot dvesto volilcev dokazeta svoje trditve o „denarnem položaju“ občine. A ni se oglasil ne Blažič ne Šemerl. „Blažič, kje si?“, „Šemerl, kje si?“, je grmelo med volilci. A ni jih bilo. Slišala sta glas resnice in se skrila, ker sta nag—la v trditvah, a počasna v dokazih.

Razloček med značajnimi slovenskimi volilci in odpadniki je bil jako zanimiv. Klavrno so se plazili nemčurji v volilno sobo; z veseljem in korajžni so šli slovenski možje in oddali svoje glasove. Ko je v III. razredu število slovenskih glasov doseglo 100, je zavladalo velikansko navdušenje. Vedeli smo, da nas ne morejo streti. Prvi, ki je oddal nemški glas, bil je Anton Rebernik, mladi Križečnik iz Loke, sploh edini cele loške okolice, ki je volil z „novoverci“. „Le hitro pojdi notri, pa nas izdaj!“, klicali so mu Ločani, ki so bili vsi do zadnjega na volišču in vsi, razven Križečnika, volili s Slovenci. Veliko smeja je vzbudil Šemerl, kateri še imen odbornikov ni znal gladko brati, čeravno bi rad nosil zvonec v občini. Ne smemo pozabiti na trad mladega poštarja Golla, ki si je posebej moral najeti namestnika, da je utegnil za sukajice tirati stare nemčurje v volilno sobo. Z veliko vnemo so šli za „novo vero“ v boj novograjski „jagri“. Pa čudno! Zajce in lijakke, veverice in „boke“, mačke in pse streljajo brez očal, na dan volitve so pa imeli vsi „špegle“. Pa zaradi tega niso z gledali nič pametnejše. Vojak je hotel

celo voliti za ženo, ki ima živega moža, a komisija mu je razložila, naj se uči postavu.

Seasoma se bomo priobčili marsikaj zanimivega in tudi imena tistih, ki so se za denar in obljube, za pečenko in pijačo dali zapisati v nemščino. S tem so namreč nasprotniki skušali pridobiti volilce za nemški odbor. Za danes še izražamo svoje veselje nad lepo zmago in častitamo Dobrni, da se je obranila nemčurjev, zakaj vsak si je lahko naredil sliko, kako bi bilo v prihodnje v občini, če bi bili zmagali prijatelji pijane nemčurske družali. Čast vrlim slovenskim volilcem, kateri so rešili Dobrno pred nemčurskim odborom in „novo vero“!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Promocija. Za doktorja zdravilstva je bil promoviran v Gradcu g. Frid. Škof. — Na dunajskem vseučilišču je bil dne 22. dec. promoviran doktorjem prava gosp. Alojzij Pečar.

Osebnosti. G. dr. Jožef Komljanec, gimnazijski učitelj na ptujski gimnaziji, je imenovan za profesorja in stalno nastavljen v Ptuj. — Postajenačelnik v Rušah je postal plem. Plazer, prej železnični uradnik v Poljčanah. — Sodni pristav g. dr. Peitler je začasnó premeščen iz Kozjega v Marenberg. — Sodni pristav g. dr. Mulej je prideljen v pomožno službo okrajnega sodišča v Kozjem. — Sodni pristav g. Trstenjak se je povrnil iz Marenberga na svoje mesto v Sv. Lenart.

S pošte. Poštna pomožna uradnica Frančiška Šega je dobila pušto v Oplotnici.

Božič mariborskih Slovencev. Običajno je, da o vsakem božiču mariborski Slovenci darujejo večje svote v dobrodelne namene. Posebno zaslugo za to lepo šego imajo pa narodne guspe, ki darove po naših slovenskih hišah pobirajo. Vsikdar je ob taki priliki itak darežljiva roka posebno radodarna in tako se je tudi letos nabrala lepa svota. Z eno tretjino se je otročičem tukajšnjega šolskega vrta Družbe sv. Cirila in Metoda priredila božičnica, pri kateri je bilo nad 50 otrok obdarovanih z raznimi prijetnimi in dobrimi stvarmi kakor tudi z oblekami in obuvali, druga tretjina se je izročila prepotrebnim dijaški kuhinji, tretja pa družbeni šoli na Muti. Bog plati vsem dobrotnikom!

Mariborske novice. Konkurz je napovedan čez premoženje umrlega trgovca Salomona Ružička. — Dne 21. t. m. je prinesla kočarica Alojzija Drozg na trg posneto mleko, katero je hotela prodati kot neposneto. Tržno nadzorstvo jo je naznanilo sodniji. — Mnogo pritožb je došlo od gospodinj, da so kupile pred prazniki od kmečkih prodajalcev na trgu ponarejeno smetano, surovo maslo in druge stvari. S takim nepoštenim postopanjem izgubijo kmečki prodajalci, tudi pošteni, vse zaupanje in se morajo podvreči sitnemu nadzorstvu, ki bi drugače izostalo, če bi bili vsi ljudje pošteni. — Pri volitvi v trgovsko in obrtno zbornico je bil izvoljen samo eden mariborskih obrtnikov, čeravno so Mariborčani postavili tri kandidate. Sedaj se Nemci jezijo nad graškimi volilci, ker niso volili od njih postavljenih kandidatov. Gračani gotovo ne marajo takih nestrpnostev, ki vedno le gledajo na to, kako bi zatrli slovenski jezik, za obrtne koristi pa se ne brigajo. To je zopet živ dokaz, da teh mariborskih nestrpnostev niti Nemci sami ne marajo.

C. kr. učiteljske v Mariboru. Znano je, da je mariborsko c. kr. učiteljske nastanjeno v najeti hiši siromaka Badla, kojemu vlada plačuje okoli 1000 kron na leto; in to že toliko let, da bi vlada za doslej izvršeni denar lahko imela dvoje poslopij za imenovano šolo. Sicer se je vlado dregalo radi takega gospodarstva, ki oškoduje davkoplačevalce; toda dolgo, dolgo brezuspešno. Končno so drezalci vendar prodrli, vlada se je odlo-

čila primerno poslopje postaviti in sicer se s stavbo začne prihodnje pomlad. Poslopje bo stalo na voglu Gledališčne in Meščanske ulice, torej navstric gimnazijskemu in zapadno od njega. Za stavbišče služi erarno zemljišče, na kojega vzhodni polovici stoji gimnazij. Novo poslopje bo, kakor slišimo, tudi po zunanosti podobno gimnazijskemu poslopiju; v sled tega bo torej erarno zemljišče med Gosposko in Gledališčno ulico na severni strani simetrično zastavljena. Gotovo se bo s tem lepota Meščanske ulice dokaj povzdignila. Pretekli teden se je z delom že začelo; odstranila so se drevesa, ki so stala na onem mestu, kamor naj pride novo poslopje. Kjer je prej bil lep vrt, tam je zdaj golina; toda kmalu bo, kakor smemo upati, se ondi dvigalo lepo poslopje, ki bo v prihodnje davkoplačevalcem pripravilo par grošev.

Napovedi k osebni dohodnini in rentnini za l. 1906 se morajo oddati do 31. januarja 1906 pri pristojni davčni oblasti (e. kr. okrajnem glavarstvu). Kdor je v pretečenem letu plačeval preveč osebno-dohodninskega ali rentnega davka, naj napravi novo napoved, da se mu po tej odmeri davek. Kdor pa napove namenoma kaj neresničnega, mora za kazen plačati devetkratni znesek, za katerega je hotel prikrajšati davek. Vsakdo, ki ima na leto več kakor 1200 K dohodka, je dolžan narediti napoved.

Kako se voli občinski odbor? Ker so se v zadnjem času morale zaradi nepravilnosti zaporedoma razveljaviti volitve občinskih odborov, prinaša sedaj mariborski uradni list tukajšnjega okrajnega glavarstva res poljudno pisan pouk, kako se voli občinski odbor. Ta pouk se tudi nadkomisarju Lorangu priporoča v temeljito preučenje!

Pečajte se z ribstvom! Zadnje soboto so bili na našem trgu karpi po 2 kroni kilo. Na večje poste v letu pripeljejo ribe v Maribor in sicer nemški kmetje; ti kmetje so iz Ernoča, Klunja, Glajšetna in ondutih krajev ter edini, ki zalagajo ob postih naše mesto z ribami. Prebivalstvo vsikdar že komaj čaka, da pridejo, in kadar se na Glavnem trgu ustavi voz rib, je rivanje in stiskanje okoli njega, kakor bi se blago dobivalo zastoj. Vsak hoče biti prvi postrežen, ker se boji, da bo moral prazen oditi. Črez eno uro navadno ni repa več v sodu. Gotovo je, da nemški kmet lahko vsikdar skupi svojih 200 kron. Ali bi se z ribarstvom ne mogel pečati tudi slovenski kmet, zlasti oni, ki je bližje mesta?

Družbi sv. Cirila in Metoda v prid bo po sklepu svoje odborove seje iz dne 3. t. m. kolekovala občina Partinje blizu Maribora odslej vsa svoja uradna pisanja. — Slava srenji, ki je prva storila na slovenski zemlji ta korak. Upamo, da jej kmalu slede večje srenje; potem mesta — prvo se ve, bela Ljubljana.

Kamnica pri Mariboru. Starega leta večer bodo imeli naši privandrovc in nemški „fajerberi“ v Asingerjevi gostilni „Silvesterabend“. K temu bi jim svetoval, da letos ne bi tako glasno hajlali, da bi jih po vasi vsi psi slišali. Pred par leti je poročal „Naš Dom“, da so takrat pri enaki veselici naši nemški „fajerberi“ tako hajlali, da so po vasi vsi psi tulili. Najboljše pa bo, če hajlanje sploh opustijo.

Umrli je med sv. mašo pri Sv. Petru niže Maribora Janez Glajner dne 27. decembra. Na Janzevo pride v cerkev, na koro lepo moli; kar naenkrat globoko vzdihne in začne lezti skupaj. O božičnih praznikih še je prejel sv. zakramente. Bil je priden in pobožen vdovec. Rojen l. 1828. Bog mu daj nebesa!

V Studenih pri Poljčanah je umrl g. Klemens V o b i č, c. kr. poštni uradnik v Gradcu. Bil je na obisku pri svojem bratu g. nadučitelju Vobiču. Sušica je uničila mlado, nadežno življenje. N. v m. p.!

Iz Kapele. Dne 19. t. mes. je umrla pridna deklica Frančiška Rižnar, stara še le 21 let. Po prejemu sv. zakramentov za umirajoče je neprenehoma upirala svoje oči na po-

dobo karmelske matere božje na njenem škapulirju, kojega je z največjo pobožnostjo vedno nosila. N. v m. p.!

„Štajerc“ še vedno išče urednika, sedaj že obljublja 140 K na mesec, toda nihče se ne oglasi. Kdo bi le šel k temu lističu kot urednik, če se ga celo njegovi naročniki sramujejo! Tudi je tam zelo nezanesljiv kruh. Če bo namreč vsako leto toliko primanjkljaja, bo „Štajerc“ kar čez noč skončal svoje grešno življenje. Njegov konec bo nesrečen, kakor dozda pri večini njegovih naročnikov.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Volitve v tej občini je po skoro dveletnem „preiskavanju“ glavar Rajner dal razveljaviti. Volilci, ne ndajte se!

Ptujske novice. V nedeljo, dne 7. jan. 1906 se uprizore v prostorih ptujske Čitalnice „Legionarji“, krasna narodna igra s petjem v 4 dejanjih. Natančneje se objavi v prihodnje.

Sv. Barbara v Haložah. Veliki vinški sejem, ki se je vršil tukaj dne 14. t. m., se je izvršno obnesel. Udeležilo se ga je 172 posestnikov s 6150 hl. Po letnikih je bilo dobiti vina iz let 1890, 1895, 1902, 1903, 1904. Največ je pa bilo seveda novega vina na razpolago. Po barvi je bilo vse drugo vino belo, samo pri štirih posestnikih smo našli tudi črnino, oziroma rudečino. Razven muškateleca, silvanca, šipona in pa rizlinka je bil ves pridelek iz goric z mešanim nasadom. Cene so se vrstile med 40 in 80 h, plačevalo se je pa 36 do 56 h za liter. Kolikor nam je bilo mogoče zvedeti, se je na sejmu 57 kupcem čez 3000 hl vina prodalo. Odsek daje rad nadaljna pojasnila. Dopise sprejema učitelj Šerona.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. V noči dne 17. t. m. o polu 12. uri smo čutili potres, dva precej močna sunka, ki sta imela smer od severovzhoda.

Iz Rogačke Slatine se poroča: Dne 20. 20. t. m. okoli 10. ure zvečer v kleti Antona Kurej v Goronji Sečovi na neznan način ogenj, ki je uničil celo poslopje. Zgorelo je tudi mnogo obleke in vsi pridelki. Zavarovalnina znaša samo 800 K, ki pa pokrije samo en del škode. Bržkone so se vnela lesena tla, na katerih je stala majhna železna peč.

Pristova. Gosp. dr. Miroslav Ploj, drž. in dež. poslanec, je kakor lani tudi letos podpisnemu šol. vodstvu poslal za revne otroke snovi za obleko. Obdarilo se je letos 14 učencev, oziroma učenk. Za ta blagi čin izreka mu podpisano šol. vodstvo v imenu obdarovanih tem potom najtoplejšo zahvalo. — Šolsko vodstvo v Pristavi, 23. dec. 1905. Fran Zopf, nadučitelj.

Slovenjgradec. Župan Pototschnigg je odložil svoje mesto. Navajajo se različni razlogi za ta korak.

Božičnica v zavodu č. šolskih sester v Celju je bila za otroke iz vrta dne 21. dec. Ljubko nastopanje malih otročičev je vsem ngajalo, ko so deklamovali in peli. Posebno moramo pohvaliti male telovadce, ki so v raznih telesnih vajah točno in gladko izvajali povelja svojega „strogega“ komandanta. — Za šolarje dekliške in deške slovenske šole pa je bila božičnica v petek, dne 22. dec. Prav primerne so bile vse točke na programu in otroci so svoje vloge v igranju in petju dobro rešili. Pohvalno je treba omeniti nastop matere in hčere (Ehartič, Fon), ki z milim glasom prosi svojo mater, naj ji pomaga, da bo dosegla višjo stopinjo popolnosti. Do srca pa je segala pesem sirote (Šterbenk), ki je s svojim otožnim glasom prosila svoje tovaršice (zbor deklic), naj se je usmilijo in v svojo sredo vzamejo. Po nagovoru gosp. opata so bili otroci iz vrta in revni šolarji slov. šol obdarovani. Vsem dobrotnikom podružnice sv. Cirila in Metoda, ki hvalevredno podpira slov. otroški vrtec in vsem udom katol. podpornega društva se izreka tem potom najprišrenejša zahvala. Božje Dete naj vse dobrotnike blagoslovi in jim stoterno povrne!

Dobrnške občinske volitve kažejo to-le razmerje med Slovenci in nasprotniki: v III. razredu slovenskih glasov 119, nasprot-